

Bestuursverslag

Stichting tot behoud der molens Goeree-Overflakkee 2019

Aanleiding

Stichting tot behoud der molens Goeree-Overflakkee, hierna te noemen Molenstichting, ontvangt jaarlijks subsidie van onder meer de gemeente Goeree-Overflakkee. Gelet op het feit dat de hoogte van de subsidie meer dan € 75.000,- bedraagt, moet op grond van de Algemene subsidieverordening Goeree-Overflakkee 2005 bij het verzoek tot vaststellen van de subsidie ook een accountantsverklaring worden overgelegd.

In januari 2020 heeft Visser & Visser uit Middelharnis de opdracht van de Molenstichting gekregen om voor de stichting de stukken van 2019 te controleren en bij akkoord een controleverklaring af te geven.

Om een goede controle uit te kunnen voeren moet door de stichting de nodige stukken worden overlegd. Een bestuursverslag van het voorgaande jaar maakt daar onderdeel van uit. Het verslag is conform de richtlijn RJK 2019/C1 opgesteld.

In dit verslag legt de Molenstichting verantwoording af over de gang van zaken en het gevoerde beleid in 2019.

Vastgesteld: d.d. 25 mei 2020

Inleiding

Het hoofddoel van de stichting is het in standhouden van de molens. Om dit te bekostigen is de stichting vrijwel geheel afhankelijk van subsidies van het rijk, de provincie en de gemeente. In die zin is de Molenstichting geen fondsenwervende organisatie.

De Molenstichting heeft wel een inspanningsverplichting om extra middelen te verkrijgen om overheidsbeperkingen op te vangen. Daartoe worden inspanningen gedaan om extra gelden te verwerven bij stichtingen, welke zich inzetten voor het behoud van historisch erfgoed, alsmede bij bedrijven en particulieren. Tot heden gaat dit om relatief beperkte bedragen op het totaal van de jaarlijkse begroting.

Onderwerpen

Het bestuursverslag bevat in ieder geval informatie over:

- 1) de doelstelling, missie en visie;
- 2) de belangrijkste risico's en onzekerheden;
- 3) de doelrealisatie;
- 4) het financieel beleid;
- 5) de governance;
- 6) de communicatie met belanghebbenden;
- 7) de verwachte gang van zaken; en
- 8) maatschappelijke aspecten van ondernemen.

1) Doelstelling, missie en visie

Doelstelling

De molenstichting heeft als doel het behoud van de historische molens op Goeree-Overflakkee, teneinde - de molens in stand te houden en een functie te laten vervullen als cultuurhistorisch erfgoed, en voorts alles wat daarmee verband houdt - of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- a. het aankopen, beheren, exploiteren en regelmatig in werking stellen van de molens;
- b. het bevorderen van een verantwoorde inrichting van de omgeving van de molens;
- c. het adviseren, ondersteunen en bijstaan van anderen die molens - in het werkgebied bezitten, beheren en exploiteren;
- d. het (doen) organiseren van activiteiten die het doel kunnen bevorderen;
- e. de verwerving van financiële middelen;
- f. het interesseren van een breed publiek voor de molens en hun behoud;
- g. g. het onderhouden van contacten met andere instanties met een vergelijkbare doelstelling;
- h. alle andere wettige middelen die het doel kunnen bevorderen.

Missie

Het bestuur van de Molenstichting zet zich samen met de molenaars en de molengidsen in om de 11 molens die in haar beheer zijn, goed te onderhouden, te exploiteren, draaiende te houden en onder de aandacht te brengen bij jong en oud, zodat deze waardevolle, beeldbepalende cultuurhistorische gebouwen van Goeree-Overflakkee in stand blijven, beschermd worden en hun recht op de wind behouden.

Visie

De molens van de Goeree-Overflakkee zijn belangrijke beeldbepalende iconen van het cultuurhistorische erfgoed op Goeree-Overflakkee. Bezoekers, jong en oud, van ver weg of

dichtbij voelen zich welkom op de molen waar “het verhaal van de molen” wordt verteld en te beleven is.

2) Informatie over belangrijkste risico's en onzekerheden

Subsidies

Voor het regulier onderhoud en beheer van de molens is de stichting grotendeels afhankelijk van subsidies van onder andere rijk, provincie en gemeente. Alhoewel er vanuit overheden veel belangstelling voor cultureel erfgoed, zijn subsidies gevoelig voor bezuinigingen. Dit vraagt om een goede relatie met de subsidieverstrekking en afstemming tussen de beschikbare financiële middelen en de planning van het onderhoud, zodat de molens in een goede staat van onderhoud en draaivaardig blijven. Dit is ook van belang om bezoek op een veilige manier op de molens te kunnen ontvangen.

Restauraties en verborgen gebreken

Molens zijn gebouwen, die al meer dan twee of drie eeuwen weer en wind hebben doorstaan. Daarnaast zijn het werktuigen en daarmee onderhevig aan slijtage. Soms is restauratie noodzakelijk of komt tijdens regulier onderhoud een verborgen gebrek aan het licht. Dit brengt niet alleen extra kosten met zich mee die niet altijd uit bestaande middelen kunnen worden gefinancierd, maar kunnen ook ertoe leiden dat een molen (mede vanuit het oogpunt van veiligheid) stil moet worden gezet. Voor dergelijke projecten zijn weliswaar aanvullende subsidies beschikbaar of kunnen fondsen worden aangeschreven, maar onzeker blijft of aanvragen ook daadwerkelijk voor 100% worden toegewezen. Het is echter voor het bestuur een uitdaging om voor dergelijke grootschalige projecten de financiering rond te krijgen.

Bemensing

De vrijwillige molenaars zijn van essentieel belang om de molens draaiende te houden. De gemiddelde leeftijd van de molenaars is hoog en opvolging is niet altijd makkelijk te vinden. De stichting wil zich de komende jaren inzetten om jongeren uit het voorgezet onderwijs en beroepsonderwijs te betrekken bij de molens om op deze manier jongeren geïnteresseerd te krijgen voor het molenaarsvak.

3) Informatie over doelrealisatie

Algemeen

Het bestuur van de Molenstichting vergadert vijf keer per jaar en twee keer met de verantwoordelijke wethouder, welke wordt ondersteund door de beleidsadviseur cultuur en erfgoed. Daarnaast is er in het voor- en najaar een gezamenlijke vergadering met de molenaars en de molengidsen.

Tijdens de bestuursvergaderingen staan de volgende onderwerpen standaard op de agenda:

- bouwzaken: regulier onderhoud, groot onderhoud en restauraties, stand van zaken, voortgang en knelpunten;
- molenaarszaken; veiligheid in en rondom de molen, toegankelijkheid van de molen;
- financiën: subsidies; lopende aanvragen, verantwoording, financiële planning
- PR en communicatie; website, folder, molengidsen, openstellen molens bij lokale en regionale evenementen

Op deze manier wordt de voortgang van lopende zaken besproken en vindt afstemming plaats over de verder te nemen stappen. Daarnaast wordt vastgelegd wie wat verder oppakt, mocht een taak nog niet specifiek zijn toebedeeld aan een bestuurslid. In 2019 is een start gemaakt

met het opstellen van een document waarin de taken van de bestuursleden en adviseurs worden vastgelegd.

Beheer en onderhoud van de molens

In 2019 is een aantal molens geschilderd, waaronder Herkingen en Stellendam. Daarnaast is er regulier onderhoud uitgevoerd om de molens draaivaardig en in goede staat van onderhoud te houden. De molenaars geven aan het einde van het jaar aan welke werkzaamheden zij het komende jaar verwachten die moeten worden uitgevoerd. Met een regelmaat wordt ook advies gevraagd aan deskundigen op het terrein van molenonderhoud, waar onder technisch onderhoud van de molen, brandpreventie en insectenbestrijding.

Restauraties

In 2019 is verder gewerkt aan de grootschalige restauratie van molen De Eendracht te Dirksland. Zo is er onder meer de tussenzolder die voorheen in de molen zat, teruggeplaatst. In 2020 wordt op deze tussenzolder de Jacobs ladder uit de voormalige molen van Ooltgensplaat geplaatst. De restauratie vraagt een nauwe samenwerking en afstemming tussen bestuur, de commissie bouwzaken, molenaar en molenmaker.

Voor zowel beheer, onderhoud als restauraties wordt een plan van aanpak en een (financiële) planning gemaakt. Door omstandigheden kunnen werkzaamheden uitlopen, waardoor bijvoorbeeld de opdracht voor een schilderbeurt al in 2019 is gegeven, maar in 2020 pas kan worden uitgevoerd. Dit vraagt een nauwe afstemming tussen de penningmeester en de commissie bouwzaken.

Gesprekken met de molenaars

Het bestuur zet zich samen met de molenaars in om haar 11 molens draaiende en in een goede conditie te houden. In 2019 zijn gesprekken gevoerd met alle molenaars waarbij tal van zaken ter sprake zijn gekomen. Niet alleen wat de molen betreft, maar ook de inzet en betrokkenheid van de molenaar, samenwerking met het bestuur en het meer openstellen voor publiek. Eind 2019 heeft het bestuur besloten een pilot op te starten om twee molens meer publieksvriendelijk te maken.

De uitkomsten van deze gesprekken vormen een belangrijke basis voor het bestuur om de koers te bepalen voor de komende jaren.

Communicatie en promotie

Een ander belangrijk speerpunt van het bestuur is communicatie en promotie. De stichting zet zich op verschillende manieren in om de molens bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Zoals tijdens de jaarlijkse nationale open molens- en gemalendag, KijkbijdeBoer, Flakkeese Molendag en de Open Monumentendag. Daarnaast doen de molens mee tijdens dorpsevenementen zoals Holle Bolle dag in Sommelsdijk, Goereese Kunstdagen, plaatselijke braderieën en verzorgt samen met andere partijen een kraam tijdens de jaarlijkse Vision Beurs in Ouddorp.

Sinds het schooljaar 2017-2018 krijgen jaarlijks zo'n 250 kinderen van groep 3-4 van het openbaar onderwijs een leerzame excursie op de molen in hun dorp. Op deze manier hoopt de stichting kinderen te interesseren voor deze bijzondere gebouwen en een tweede bezoek met bijvoorbeeld ouders te bevorderen.

De stichting heeft een eigen flyer en een informatieboekje, die in 2020 worden vervangen voor een nieuwe brochure. Ook is er een fietsroute op basis van het fietsroutenetwerk welke langs alle molens gaat. Bij iedere molen staat tevens een informatiepaneel, welke in 2019-2020 worden vervangen.

Bovengenoemde onderwerpen komen naast bouwzaken, financiën en veiligheid in en rondom de molen terug op de agenda tijdens de bestuursvergaderingen.

4) Informatie over financieel beleid

Hoofddoel van de stichting is het in standhouden van de molens". Om dit te bekostigen is de stichting vrijwel geheel afhankelijk van het Rijk, de Provincie en de Gemeente. In die zin zijn wij geen fondsenwervende organisatie. Wel hebben we als stichting een inspanningsverplichting om ook extra middelen te verkrijgen om overheidsbeperkingen op te vangen.

Daartoe worden inspanningen gedaan om extra gelden te verwerven bij stichtingen of fondsen welke zich inzetten voor het behoud van historisch erfgoed, alsmede bij bedrijven en particulieren. Tot heden gaat dit om relatief beperkte bedragen op het totaal van de jaarlijkse begroting.

Voor 2020 is er een onderhoudsplanning beoogd boven de begrootte onderhoudskosten. Verwacht wordt dat de begrote kosten in de jaarbegroting met rond € 45.000,- zal worden overschreden tot een totaalbedrag van € 225.000,-

De oorzaak hiervan ligt met name op het terrein van onvoorziene kosten in het onderhoud van de molen in Dirksland m.b.t. het voegwerk. Alsmede de schade in de molen te Ouddorp, welke een ernstig aantasting heeft van ongedierte in het houtwerk. Dit was onvoorzien er wordt hersteld in 2020 met beoogd onderhoud dat in een later jaar was gepland. Voor een detailopstelling van de basisbegroting 2020 wordt verwezen naar de bijlage.

5) Informatie over governance

In 2019 had het bestuur van de stichting de volgende samenstelling;

Functie	Naam
Voorzitter	Dhr. C.A. Kleijwegt
Secretaris (t/m augustus 2019)	Dhr. E. Tuk
Secretaris (vanaf september 2019)	Mevr. A.M.E. Elema
Penningmeester	Dhr. Th Gille
Lid en adviseur bouwzaken t/m april 2020	Dhr. A.A.M. Lambregts
Lid en bouwzaken (vanaf september 2019)	Dhr. H.G.H. den Boer
Lid en PR / communicatie	Dhr. W. Bosdijk
Adviseur molenaars	Dhr. W. de Vries
Adviseur bestuurszaken	Dhr. L. Vroegindeweyj

Het bestuur en haar adviseurs zetten zich allen belangeloos is voor de stichting. Daarnaast kent de stichting een groep van zo'n 15 molenaars en 6 molengidsen, die zich eveneens belangeloos inzetten.

6) Informatie over communicatie met belanghebbenden

In onderstaande tabel is weergegeven welke doelgroepen de molenstichting erkend en op welke wijze met de verschillende doelgroepen wordt gecommuniceerd.

Doelgroep	Belang voor de stichting	Wijze van communiceren
Molenaars	Houden de molens draaiende en voeren klein onderhoud uit. Tevens gastheren op hun eigen molen.	Directe lijntjes met bestuurslid bouwzaken en communicatie. Twee keer per jaar vergadering met bestuur en molengidsen, jaarlijks uitje en nieuwsbrief.
Molengidsen	Gastheren en vrouwen van de molens tijdens evenementen en rondleidingen (o.a. schoolbezoeken)	Apart werkoverleg met bestuurslid communicatie, twee keer per jaar vergadering met bestuur en molenaars, jaarlijks uitje en nieuwsbrief
Gemeente Goeree-Overflakkee	Belangrijke subsidieverstrekker voor regulier en groot onderhoud, daarnaast facilitaire ondersteuning.	Twee keer per jaar overleg met de portefeuillehouder. Directe contacten met beleidsadviseur cultureel erfgoed en als deelnemer Erfgoedlijn Goeree-Overflakkee
Provincie Zuid-Holland (RCE)	Belangrijke subsidieverstrekker, zoals draaipremie en groot onderhoud.	Via mail, telefonisch en tijdens bijeenkomsten.
Bezoekers	Draagvlak bij omwonenden, bezoekers voor draagvlak voor o.a. behoud cultuurhistorisch erfgoed, behoud molenbiotoop.	Openstellen van de molen tijdens dorps- en eilandelijke evenementen, eigen bezoekdagen. Publicaties in de lokale kranten.
Basisonderwijs	Kinderen bewust maken van cultuurhistorisch erfgoed en het indirect vergroten van het draagvlak voor het behoud.	Rondleidingen met groepen 3 en 4 van het openbaar basisonderwijs.
Sponsors	Belangrijke medefinanciers bij met name grootschalige restauraties.	Nieuwsbrief en uitnodiging bij oplevering werkzaamheden.
Andere molenstichtingen, zoals Molenstichting Hoeksche Waard	Kennis en informatie uitwisseling	Een keer per jaar een gezamenlijke vergadering.
De Hollandsche Molen en Molenplatform Zuid-Holland	Kennisplatform, ondersteuning bij projecten, belangenbehartiging.	Bijwonen bijeenkomsten

Daarnaast heeft de stichting een website www.gomolens.nl en is een nieuwe brochure over de molens in ontwikkeling. Komende periode zal ook het gebruik van social media (zoals Facebook, Instagram en Twitter) worden onderzocht.

7) Informatie over de verwachte gang van zaken

De komende periode zal de stichting zich inzetten voor de volgende taken:

- uitvoeren regulier onderhoud (planning uitvoering en koppeling financieel beleid), waarbij de onderhoudswerkzaamheden in de SIM aanvraag 2019-2024 leidraad zijn.
- afwickelen van lopende subsidie/sponsoring aanvragen en zoeken naar nieuwe mogelijkheden
- uitvoeren restauraties (o.a. afronding De Eendracht)
- uitvoering pilot publieksvriendelijke maken van twee molens
- regelen opslag voor molen gerelateerde onderdelen
- ontwikkelen nieuwe brochure
- werving molengidsen
- openstellen van de molens tijdens landelijke, eilandelijke en dorpsevenementen
- ontvangen van scholen en
- betrekken van voortgezet- en technisch beroepsonderwijs (investeren in de toekomst)

Onvoorziene kosten voor 2020

Voor 2020 is er een onderhoudsplanning beoogd boven de begrootte onderhoudskosten. Verwacht wordt dat de begrote kosten in de jaarbegroting met rond € 45.000 zal worden overschreden tot een totaalbedrag van € 225.000.

De oorzaak hiervan ligt met name op het terrein van onvoorziene kosten in het onderhoud van de molen in Dirksland m.b.t. het voegwerk. Alsmede de schade in de molen te Ouddorp, welke een ernstig aantasting heeft van ongedierte in het houtwerk. Dit was onvoorzien en wordt hersteld in 2020 met beoogd onderhoud dat in een later jaar was gepland.

8) Maatschappelijke aspecten van het ondernemen.

De Molenstichting zet zich in om de 11 molens op Goeree-Overflakkee ook de komende jaren in goede staat van onderhoud en maalvaardig te houden. De stichting is van mening dat de molens een belangrijk onderdeel zijn van het cultuurhistorisch erfgoed van Goeree-Overflakkee.

De stichting is zich bewust dat het steeds belangrijk wordt om publiek (omwonenden, inwoners van het dorp waar de molen staat, bezoekers (jong en oud) naar de molen te halen en "het verhaal van de molen" te laten zien en te vertellen. Dit om draagvlak voor het behoud van de molens te creëren en ook aan subsidieverstrekking te kunnen laten zien dat de molens het behouden waard zijn.

Begroting 2021 (toelichting bij punt 4)

Begroting 2021/2020				
Baten			Jaar 2019 def. 20-5-2020	
	omschrijving	begroot 2021	begroot 2020	Realisatie 2019
1.	bijdrage gemeente GO	84.600	84.400	82.728
2.	onderhoudsbijdrage Rijk	53.431	53.431	48.671
3.	onderhoudsbijdrage provincie	43.805	43.805	44.795
4.	extra bijdrage gemeente GO	30.000	30.000	30.000
5.	maal- en draaipremie provincie	4.100	4.100	4.130
6.	donateurs	2.000	2.000	2.714
7.	sponsoring	5.000	5.000	1.881
8.	rente	0	0	0
9.	Diversen (2019 Jub.Goedereede 300j)	100	100	2.490
10.		0	0	
11.		0	0	
	Sponsoring Prins Bernhardfonds	0	0	15.000
	totaal baten	223.036	222.836	232.409
Lasten				
1.	onderhoudskosten 11 molens	180.000	180.000	51.641
	Opdrachten boekjaar-uit te voeren			88.408
2.	Verzekeringen			140.049
	* brand- en stormverzekering	22.440	22.000	21.570
	* aansprakelijkheidsverzekering	1.570	1.535	1.499
	* CAR-verzekering	1.390	1.365	1.340
3.	belastingen/heffingen	3.500	3.500	1.180
4.	brand-/ bliksembeveiliging	2.185	2.100	1.990
5.	Adm./ ov. kosten stichting	8.325	8.160	11.569
6.	bankkosten	200	200	153
7.	onkosten/vergoeding molenaars	6.120	6.000	8.978
8.	energiekosten	2.000	2.000	2.098
9.	promoting	2.040	2.000	1.992
10.	diversen	1.020	1.000	1.947
11.				
	totaal lasten	230.790	229.860	194.365
	totaal baten	221.986	221.986	232.409
	saldo baten minus lasten	-7.754	-7.074	+38.044